

HETILAP A MAGYAR HÖLGYEK SZAMÁRA.

Előfizetési díj : Vidékre postán küldve, vagy helyben házhoz hordatva : (Julius—június 1865.)
6 forint. — Fél évre (július—december) 3 forint. — Negyed évre (július—september) 1 forint 50 kr. —
Előfizetni lehet : Pesten, egyetem-utca 4-dik szám alatt.

AL- ÉS IGAZ SZERELEM.

(Folytatás.)

XIII.

Romlaky- és Ujfalvy-család a telet Pesten tölté.

Rózsa és Flóra közt az eljegyzés óta megszűnt minden barátsági viszony.

Flóra a társasélettől visszavonult, nehogy Hamvayval találkozzék. Romlaky grófné jól tudta leánya szenvedését s azért ő a titkot keble mélyébe temeté. Ha Flórának valahol megjelenni kedve nem volt, anyja őt arra nem erőteté.

Legnagyobb gyönyöre telt a szenvedő hölgynek, óra hosszat ablakából az ő Duna hömpölygését nézni; messze-messze elsodorja az óriási folyam titkos gondolatit. Jól tudja ő azt, hogy Bélának izenetét meg nem viszi. Elragadólag festi maga elé a szeretett férfi rózsás jövőjét. „Ő boldog lesz,” gondolja, „s elég az nekem. — Ha nem találkozzunk, irántami vonzalma emlékéből lassankint eltöröltetik.” — A sok könyökléstől fáradtan a pamlagra dől, szép fejét kezére támasztja. Magára fogta, hogy nem szenved, neki fájdalma nincs; ő nyugodt, boldog, mert lemondott Béláról; de szíve mindannyiszor meghazudtolja az ész böles okoskodásait.

„Istenem, ne hagyj el!” riad föl. „Én még szeretem őt, most is róla elmélkedtem.

Azt hittem, a lemondással mindennek véget vetek, és épen az által gyújtám az izzó parázst égető lánggra. Én, ki magamon annyi erőt tudtam venni, gyáván hagyom magamat a szenvedély által kínozni? Nem, inkább szívemet tépem ki keblemből, hogy ne gyötörje tovább haldokló lelkemet. Kirántom magam ezen ábrándozásból, még ma mulatságba megyek. Ha talán Bélával és Rózsával találkozom?” kezdte aggódni. „Erős leszek! Mi köze valakinek szerelmemhez, ha szívem megreped is? Vig leszek, lássák Romlaky Flórát ismét vidoran. Még talán kaczer is leszek Béla jelenlétében; meg akarom az utolsó szikrát is keblében ölteni.

Komornájának cseppet.

„Menj a grófnéhoz, jelentsd, hogy estére X... grófné meghívását elfogadtam, s készítsd öltözetemet.”

X... grófnénál báró Garázday e télen igen fényes estélyeket rendezett. Ezen estélyek egyikébe hivatott meg a Romlaky-grófi család is.

A keringő után a hölgyek egy csoportba gyűltek össze. Flóra nem tanusított 1 gkisebb hidegséget Rózsa iránt, beszédét úgy intézé, mintha most is legjobb barátnők volnának; de annál vagdalkozóbb Rózsa s

nincs szava, mely törsturásként Flóra szívét át ne járja.

A jó kedvnek Hamvay megjelenése komoly fordulatot adott. A teremben aráját keresvén, midőn a mellette álló Flórát megpillantá, feje szédelegni kezdte, s lábai alatt a földet enyészni érzé. Előbb arájához lép s pár szó után Flórához fordul.

„Szabad a grófnőt a következő kerek-tánczra fölkérni?“

Flóra nyájasan intett, de hirtelen szomszédnéjához fordult s közönyös tárgyról kezdte vele beszélni.

„Bocsásson meg a grófnő,“ mond Béla táncz közben „hogy fölkértem, de minek a világnak azt tudni, mi köztünk történt. Most először tánczolk e farsangon, eddig falun voltam, szenvedélyes vadász lettem. Flóra grófnővel osztom szenvedélyemet, de nem oly szelid mérvben, mert végtelen gyönyöröm telik, ha a legnemesebb vad lábaimnál leheli ki életét. Szomjúzom a vért, csak akkor érzem magam jól, ha gyilkos kezemmel vért onthatok; természetem vadságba esapott át. Arám panaszkodik hidegségemen, és hogy mennyire hagyom unatkozni, pedig úgy látom, ha tánczolhat, boldog. Féltékeny sem vagyok. Látja a grófnő, mint udvaroltat magának jelenleg is. És én nem vagyok féltékeny, nem hívom ki az udvarlót párbajra. Oh! mert igen-igen boldog vagyok! Ha! ha! ha!“ tör ki vad kacajban, s a finom batiszt kendőt égő szemein simitá végig.

Flóra mindezekre hallgatott s nyugodtnak látszott, de keble a végsőig izgatott lön, s kétségbeesését alig tudá elrejteni.

Azon percztől, hol Béla Flórával tánczolt, Rózsa olyan lön, mint a rakonczátlan elem. Számtalan apró kigyóként üté föl magát keblében a féltékenység. Eleinte udvarlói karjai közé veté magát, folyvást tánczolt; mint a legkaczérabb hölgy, nevetgélt, szemeit epedően forgatá, imádóit szédté csalfa játékával, jegyesét a féltékenység által akarván fölizgatni, vagy legalább is becsületsértés miatt párbajra ingerelni. De Hamvay egykedvü s hideg maradt. Aráját kényekedve szerint hagyta mulatni, halvány arczán még csak a szín sem változott. Midőn arája éles szavakkal illette, nyugod-

tan meghajtá magát és távozott, helyet adva az imádók seregének.

Rózsa e hidegséget tovább nem tűrhétvén, a társaságot odahagyta.

XIV.

Márczius végén Romlakán minden a régi kerékvágásban volt, azon különbséggel, hogy a virágok még mind az üvegházból lették a nap üdítő sugarait, s a madarkák még nem ütheték föl sátraikat a zöld lombok közt, mert a fák bimbói még csattanó félben valának. Itt ismét jól érzé magát a szenvedő hölgy. Ő csak Romlakán volt ott, hon, örömeiben a tavasz hirnökét, a kis hóvirágot, összecsókolja, leszakasztja és forró keblére tüzi.

„Itt hervadj el, első szép gyermeke az ébredő természetnek.“ szól Flóra. „Veled osztom fájdalmamat, s keblem forrósága öljön meg.“

Minden újra éled a természetben tavasszal a gyöngyvirágok első csengetésére, csak az ember keblében idéz az elő kinos fájdalmat. Flóra is e gondolattal foglalkozva tölté magányos napjait. Lovaglási szenvedélyének vadul neki adta magát

A Hamvay és Rózsa egybekelésére kitűzött nap már elmúlt s a völegény nem érkezett meg. Rózsa naponkint türelmetlenebb lön.

„Nézd csak, Náni“, mond Rózsa, „mint vágtat kastélyunk felé egy férfi. Ha nem csalatkozom, Béla lovásza, és ő nem jó?“

Rövid idő múlva a komorna lépett be egy levéllel kezében.

„Mi ez?“ döbben meg a fiatal hölgy, „ez nem Béla kézvonása; tökéletesen idegen irás.“ A levelet nagy sebességgel fölbontja, tartalmát hamar átfutja, s szivrázó sikoltással hull a földre.

„Az Istenért!“ kiált Náni: „Rózsa! Rózsa! mi baja! mi van a rejtélyes levélben?“

„Halld csak Náni a szörnyü történetet. A levél következő:

„Méltóságos grófnő!“ Folyó hó 16-kán a környéken nagy vadászat rendeztetett, melyben a méltóságos grófnő tudomása szerint gróf Hamvay Béla is résztvett. Mindjárt a vadászat elején a nemes gróf egy szarvast akarván üzőbe venni, fegyvere esetlegesen egy száraz galyban megakadt, s a fegyvernek mindkét csöve elsült, és a társaság bor-

zalmára Hamvay grófnak jobb karját a golyók szétzúzták. Szerencsére a vadászok közt egy igen híres francia sebész is jelen volt, kit a gróf jól ismer. A gróf rögtön jószágára vitetett, mert a vadászati helyhez az még legközelebb fekszik. Karja másnap az ügyes orvos által levétetett. Ez eseményt előbb is megirhattam volna, de a gróftól vártam üzenetet méltóságod számára. A gróf két hét óta csak perczekig van eszméletnél, nem mertem öt kérdésekkel háborgatni, s a történeteket megírni kötelességemnek tartom. Mély alázattal kezeit csókolva legalázatosabb szolgája, Hamvay gróf udvari lelkésze, B Lajos.

Siri csend uralgott a szobában, aztán így szól Rózsa Nánihoz :

„Hamvay talán már nem él. Mily különös; épen 16-kán volt egy éve, hogy Romlakyéknál először megláttam.“ Azzal visszaborul a pamlag párnái közé és keservesen zokog.

„Vidd e levelet atyámhoz“, mond kis szünet mulva. „Tudom öt is váratlanul éri a csapás.“

Ujfalvy gróf fájdalmát festeni nem merem.

Rózsa fájdalmának sulya a sirással és zokogással igen megkönnyebült. Ő azok közé tartozott, kik a könyvek árjában rendszeren vigaszra találnak. A történeteket megváltoztatni lehetetlennek tartá és Hamvay halálában is megnyugodott.

Mintegy tizennégy nap mulva a lelkész levele után ismét levél jött Rózsához. „Ugyan azon kézírás“, mond a hölgy, „mely a szerencsétlenséget hirdeté, csak hogy Béla pecsété alatt. Mit jelent ez ismét? talán ő még él? De az lehetetlen. Talán most jelentik halálát.“ A levelet kíváncsian feltöri s olvas:

„Nagyon tisztelt Rózsa grófnő!“ „Szerencsétlenségem a lelkész első leveléből értésére esett, azért annak taglalására többé szükség nincs. Az ép emberek sorába magam nem számíthatván, e véletlen csapás azon köteléket, mely köztünk füződött, megsemmisíté. Szilárd férfi létemre nem kívánhatom, hogy oly viruló, még ifjúsága tavaszát alig élő fiatal hölgy, mint a grófnő, magát tehetetlen béna férfinak áldozza. A csapás erősebb a halálnál, életem hátralevő napjait, miket a sors számomra még kimért, a magányban, elvonultságban kívánom tölteni,

nehogy az emberek gunymosolya keblemet még jobban elkiserítse. A fenállt frigy felbontása tökéletesen Rózsa grófnő hatalmában áll. Ha egybekelésünket áldozatnak veszi és az eljegyzést megújítani nem kívánja, fogadja végbucsumat.

„Örök tisztelője Hamvay,“ gróf Hamvay nevében a lelkész.“

Rózsára nem nagy hatást gyakorolt a levél, azt még egyszer jobban átolvasva határozott.

„Papa, im egy levél ismét Hamvaytól,“ mond Rózsa atyja szobájába lépve.

Ujfalvy elfogultsága szemlátomást növekedett a levél olvasása alatt, lelki aggodalma száraz arczán tükröződék, kezei reszkettek, megilletődve hajtá össze a papirt és leányának átnyujtá.

„Nos?“ kérdé szárazon, leányára átszuró tekintetet vetve „határozta?“

„Igen.“

„És mire határozád magad?“

„Lemondok Hamvayról“, mond a hölgy ünnepélylyel.

„Te?“ és Ujfalvy arczát a düh lángra gyújtá. „Te lemondasz Hamvayról? Ha! ha! ha!“ kaczag föl izgalmában. „Nagy lelkű, talán a lemondás vértanui babérját akarod kiérdemelni?“ Az agg férfi minden szavánál dühösebb lön és nagy erőmegfeszítésébe került, leányát szét nem zuzni.

„Talán csak nem kívánod, papa, hogy egy csonka férfi neje legyek, hogy a világ előtt nevetségessé tegyem magamat.“

Félre szemem elől, gyáva féreg! Saját vérem hoz szégyent ősz fejemre.“

Másnap reggelizés után Rózsát atyja magához hivatá.

„Parancsoltál velem, papa?“ kérdé a hölgy kísért szemekkel.

„Igen! Én is határozta. Mi többé egy fedél alatt nem lakhatunk, egy levegőt nem szíhatunk, hogy azt egymásnak meg ne mérgezzük. Mig élek, évi jövedelmül 10,000 ezüst forintot utalványozok számodra. Ha meghalok, minden vagyonom reád száll. Nincs egy fillér adóssággal sem terhelve. Ha szemeim örökre lecsukódnak, vég akaratom szerint neked is hirül fog adatni, akkor korlátlan urnője léssz az Ujfalvy kastélynak is.“

Rózsa szívére nem birtak hatással atyja

szavai, örült, hogy szabad szárnyra kelhet s korlátlan urnője lesz környezetének.

„Ez dicső“, mond elragadtatva. „Párisban ütöm föl sátromat, ott szépséggel nem egy Hamvayt, hanem százakat hódíthatok meg, és nem kell beteg ápolónőként falun fiatal koromban elsorvadni“. Az íróasztalhoz ül és ír Flórának.

XV.

A lovász megérkeztekor Flóra nem volt otthon. Kriska, Flóra íróasztalára úgy helyezé a levelet, hogy az Flórának szemébe tűnjék.

„Mily levél ez, Kriska?“ kérdé a grófhölgy kíváncsian, hazatértkor.

„Két órája, hogy Ujfaluból hozta egyik lovász legény.“

„Menj, Kriska, hagyj magamra“, mond Flóra izgatottan, s Rózsa leveléből következőt olvas :

„Kedves Flórám!“ Az ide mellékelt két levélből minden bővebben tudomásodra esik. Atyám házáat el kell hagynom, mivel Hamvayt visszautasítám. Hamvaynak nincs többé arára szüksége; élete ezután beteg-ápolónőt igényel. Ismerve jó szivedet, ki annyi rokonszenvvel viseltetel a szenvedők iránt, Hamvayt további kegyeidbe ajánlom. Isten veled örökre! Rózsa.“

Flóra arczát e sorokra jégveriték borítá el.

* * *

A kiállott lelki harcok után Flóra tökéletesen kimerült s lappangó láza óriási léptekkel haladva elő a legveszélyesebb forró lázra fejlődött. Flóra szenvedésén, mely lelki gyötreléből származott, minden orvosi tudomány megtört, s a szerető édes anyát kétségbeesése majd nem esztől fosztá meg. Orvosainak általános tanácsára Romlakyné az utolsó segédszerhez fordult; Hamvayt levélben hívá meg haldokló leányához.

Béla még nem levén képes egyedül járni, a lépcsőkön komornoka által vezeteté föl magát. Mindenütt csak kétségbeesett arczokra talált. A lépcsők, folyosók, szobák padolatát szőnyeg borítá, hogy a jövő-menők léptei ne zavarják a halotti csendet.

„Jöjön, méltóságos gróf, siránkozék az

öreg Kriska,“ s Hamvayt a szobába vezeté, talán reggelre már nincs Flóránk.“

Borzasztóan hatottak e szavak a még alig lábadozó Bélára. Az egy pár hónap előtt viruló férfiú most oly halvány, mintha vér sem volna ereiben; erős teste és büszke magatartása a szenvedéstől megtört. Az előterembe lépve fájdalmasan tekint béna karjára, egész erejével egy támlányba veté magát, arczát kezébe süllyeszti és néhány perczig szoborként mereven ül.

„Hogyan lépjek így lelkem bálványá elé?“ jajdul föl görcsösen. „Talán jelenlétem még nagyobb vészt hoz reá?“

„Ne gondoljon a méltóságos gróf semmivel,“ vigasztalt Kriska, „Flóra sem oly szép többé, élő halotthoz hasonlít.“

Hamvay, Kriska segítségével alig hallhatóan lépett a beteg szobájába. Egy vörös éji mécs halvány rózsaszínű árasztott el. A hófehér függönyökkel körözött menyeges ágyban Flóra fehér hálóöltönyben, csukott szemekkel a párnákhoz támasztva félig ülve feküdt. Teste a borzadásig fehér, átlátszó mint az üveg, kezei egymásba voltak téve. A belső ablakok nyitvák, a függönyök leeresztvék, hogy a nyári lanyha éji szellő kellemesen legyezze keresztül a szoba nyomasztó levegőjét.

Romlakyné int a grófnak, hogy foglaljon helyet. Csak az óra ingája zavará meg e kétségbeeső némaságot. Flóra szemei mindig csukva valának, gyenge mellboltozatát szörnyű kin feszité, lehelete hallható, sebes és kurta, néha szakadozott.

„Anyám, anyám,“ suttogá újra, „látod Rózsát? mint gunyolt ki; mint mondá nevetve: Ha! ha! ha! kegyeidbe ajánlom Hamvayt! Isten veletek! Bélához megyek! Szivemen viszem a nefelejtset is, melyet számomra szakasztott. Itt van keblemen, arczképed alá rejtém, hogy soha senki, meg ne találja, el ne vegye tőlem! Megmondom magam Bélának, hogy szeretem, hogy mindig szerettem, csak Rózsa boldogságáért mondtam le róla.“ Itt igen elfáradva, ismét elhallgatott, de rövid szünet után folytatá: „Enyém Béla örökre? ugy-e anyám, örökre?“ s heves könnyekre fakadt.

„Igen, örökre!“ válaszolt Hamvay és sajtó fájdalmában kitörve a hölgy ágyára

borult. Flóra sötét szemeit fölrántá s lélektelenül szegezé a grófra.

„Flórám, gyermekem!“ szolt a kétségbeesett anya, „nézd ki van itt?“

Flóra hallgatott, csak mereven nézett.

„Flórám, egyetlen gyermekem! ismétlé Romlakyné, „nézd Hamvayt, eljött parancsodra.“

„Hamvay?“ rebegé a hölgy halkán.
„Igen, ő itt van.“

„Itt vagyok! imádtam Flórámhoz jöttem, hogy soha többé el ne hagyjam.“

„És Rózsa?“

„A jó ég tudja, merre van. Nekem többé semmi gondom reá.“

„Hozta Isten.“ Flóra nyájasan kezét akarja nyujtani, de az erőtlenül esik vissza. Aztán ismét elveszté eszméletét.

Ki írja le a fájdalmat, melyel Béla lelkében küzdött. Édes lett volna neki a halál e kínos percekben.

„Hány óra?“ suttogá a hölgy hosszú szünet után.

Béla imádoztja kezét gyöngéden megfogja s megcsókolja.

„Nem jön Flórám szemére álmom?“

„De igen, nagyon elfáradtam. Jó éjt,“ s int Hamvaynak, hogy távozzék.

A grófnak valóban szüksége volt nyu-

galomra, mert az ut és Flóra veszélyes állapota tökéletesen kimeríték.

E válságos éj után Flóra látszólag felüdült.

„Nemde ma könnyebbült Flórám?“ kérde Hamvay gyöngéden.

„Emlékszik e még,“ vág közbe a beteg, „ki kötötte be karomat legelőször a vadászaton, midőn az gyengén megsérült?“

„Egy férfi, ki szerencséjének tartá e kitüntetésben részesülni.“

„És ön karját ki kötötte legelőször be?“

„Orvosok. És hü komornokom ápolásának köszönhetem életem megmentését.“

„És ezután ki fogja azt továbbra is ápolni és karja hiányát pótolni? kérdé némi zavarral a hölgy.

„Arra még nem is gondoltam.“

„Talán egy nő; ki szinte szerencséjének tartandja e kitüntetésben részesülni.“ Ezután sötét hosszú pilláiról két reszkető könnyecsepp pergett le arczára.

„Flórám! imádoztam angyalom!“ többet nem volt képes Hamvay elfogultságában szólni, a halvány hölgyre borult s öröm könnyek toluultak lélektelt kék szemeibe. Az első csókot kimondhatlan hévvel nyomá a hölgy ajkaira. És Flóra nem ellenzé, nem távolítá el őt.

LITKAY ANDOR.

(Vége következik.)

I T T Ü L Ü N K

Itt ülünk ez árnyas fák alatt,
— Oh mi büvös-bájós gondolat! —
Szép szemedbe égifény ragyog . . .
— Oh ha tudnád mily boldog vagyok.

Néha néha e szelid szemek
Mosolyogva rám tekintenek.
S mint levélke, szép piczin kezéd
Vállaimra téve ugy rezeg

Jön a szellő : suttog a falomb,
Felrepül a bugó vadgalamb;
Ott megy... ott száll messze messze nézd?!..
Eltűnik majd s fellegekbe vész.

Rám tekintesz : jól tudom miért,
Sugja ajkad : „hütelén ne légy,
Mint az ághoz a hulló falomb,
Mint párjához a bugó galamb.“

— Én remegve tartom kis kacsód...
Egymást éri ajkadon a csók —
És beszélnek, oh de nem tudok,
Azt tudom csak, hogy *boldog vagyok*.

VASÁRNAPI LEVELEK

I.

Kedves barátom. Megigérted nekem, hogy tollamat hébe-hóba tintába mártom a te és lapod olvasóinak nagy gyönyörűségére és magam hasznára, nehogy a dohányültetés mellett a betüvetés mesterségét elfelejtsem egészen; különben talán az sem volna nagy baj, hisz az írás mondja, hogy: „boldogok az együgyűek“ bár nem teszi ki világosan, hogy ez alatt az írni nem tudókat érti-e? Dictum, factum én mint írástudó is boldog vagyok, tehát az írás szerint mégis együgyűnek kell lennem. Ez nagy baj, ha így van, de reményem, hogy a dohánynak nem fog ártani!

Azonban most veszem észre, hogy nem a dohányföldre, hanem a kis „Növilág“ bájjos termébe akarok lépni, azért lerázom saruimról a port és nem értekezem a dohányültetésről, legalább ez alkalommal nem, máskor visszatérek kedves tárgyamhoz, mert meggyőződés, hogy jó gazdasszony-nak mindent kell tudni, tehát dohányt ültetni is.

„Oh mi szép a pusztá, istenem mi szép! Czuczor költeményének e variációjával üdvözlöm minden nap a felkelő és lenyugvó napot és mind jobban kezdem érteni a halhatatlan lantos imádságát a pusztá „a szabadság képe“ és az alföld a lélekuntság e tükre iránt.

Mily szép ország ez és mily boldog lehetne! gondolom magamban sokszor, ha minden ember azon igyekeznék, hogy azon helyet, melyre a sors helyezte szorgalommal és becsülettel megállja.

Az igaz, hogy megállunk mi is, nagyon erősen, elannyira, hogy egy kis haladást pápaszem nélkül alig lehet észrevenni. Boldogságom közepette is fel-feltör lelkemből egy kinos sóhaj, mert látom és tapasztalom, hogy népünk anyagilag és erkölcsileg szenved. Miért van ez így? Ne hányjunk mindent a véletlen nyakába, ne rójunk mindent a körülmények rovására. A mult hetekben sok földet összejártam és mindenütt — kevés kivétellel, — közönyt láttam a haladás minden eszközei iránt.

Nem úgy beszélek mintha a saját házám égne, a dohány hála istennek, még el nem éghet, a jég ellen pedig biztosítva van, de mondom azért, mert a művelődés közös érdekek és ennek főcsatornája az irodalom művelt nemzetnél kell, hogy életszükség legyen; nálunk az irodalom még csak fényűzés, hazafiság és azért a megválasztásban semmi cél- és észszerűség. A legértelmesebb lapok, hogy a többi közül csak a Budapesti szemlét és a Koszorut említsem, tengődnek, a legjobb könyvek egész halmaza a könyvtárak raktáraiban hever. Szegények vagyunk! ez a rendes és általános válasz és egyszersmind kibuvó ajtó; de én fel tudnék számlálni az ujjaimon 50—60 oly ugynevezett hazafit, kinek évenként keveset mondva 6000 frt jövedelme van és házánál a könyvtár a Bucsánszky féle nap-tár néhány évi folyamából áll, lapra pedig már tíz év óta készül előfizetni, de ha Pestre meggy elfelejti, póstán pedig restelli a pénzt felküldeni; ha házához küldenék a nyugtát, meg vagyok győződve, hogy, nem fontolná meg ugyan mire, gondolkodás nélkül, fizetne, de így, mivel a szellemi táphiányát nem érzi, érte ősi kényelméből egy cseppet sem áldoz. A vagyonos osztály, kivált azok, kik családjuk ősi fényére oly sokat tartanak, tesznek e tekintetben legkevesebbet; de meg is látszik rajtuk! Azonban nem akarok lázítani, én mint egyszerű dohányos az arisztokratia tagjait sem gyűlölöm, mint néhány szájjal nagy demokrata firkász azért, mert véletlenül valaki arisztokratának született, tapasztalataim meggyőztek arról, hogy a született arisztokraták közt legtöbb igazi demokratát találtam. Én tisztelem mindig az egyént akárminek született, ha egyéni tulajdonságai tiszteletemre érdemesek, különben mindegy, akár gúnyhóban, akár palotában született valaki. Nevetséges hetykeségnek vagy tudatlanságnak tartom, ha valaki osztályok ellen irkál firkál éretlen élczeket. Magyarországon csak egy osztály van: az arisztokrata, melyhez az utolsó csikóstól kezdve felfelé néhány kivétellel valamennyien tartozunk. Nem az osztályokat, az előítéleteket, a bal-

fogalmakat kell ostorozni és sirba temetni.

Azonban most vettem észre, hogy hova tévedtem. A dohányföldről a társadalmi kérdések tömkelegébe, a hol oly komoly arccal sétálgatok, mintha tudományom legalább is annyi volna, mint egy mai versirónak. Van még sok jó ismerősöm Pesten, a kiktől szeretnék egyetmást kérdeni, de most nincs időm, csupán hozzád intézek még egy kérdést: ha nős volnál és fiad is volna, megengedné-e neki, hogy magyar író legyen azon esetben, ha legalább kétszázezer

forintot nem hagyhatnál neki örökségül? Furcsa kérdés ugy-e, de meg ne zavarjon, csak a végett teszem, hogy megnyugtassam magam a miért íróvá nem lettem.

Jövő levelemben ismét irok valamit,*) mig azt megírom, addig javitgasd ezt ki, a mint én dohányföldemet javitgatom.

A törtélteli dohányos.

*) Csak ne oly merészen! „Csak lassan, csöndesen“, mondják a Fra Diavolok, „hogy a préda az övék lehessen!“ Ha pedig már csak merészen akarsz írni, dicsérj merészen, és ne vádolj senkit. Kérünk ezentul kizárólag csupán dicséreteket. Isten velünk és a szent szüz! Szerk

N Ó K R Ó L A N Ó K N E K .

(Fecsegés, de tán nem üres.)

Jules Favre — a francia ellenzék e rokonszenves jelensége — midőn a nyilvános élet fórumára kilépett — a tömeget e szavakkal szólítja meg: „Je suis républicain.“ Én ugyan sem rokonszenves jelenség — sem francia nem vagyok, de vagyok a materialismus ellenzék tagja, s midőn önök foruma elé lépek, — tárcza-programmat e szavakkal nyitok meg: „Én idealista vagyok.“

E szavaimra a roué-materialismus nevetni fog: „ez is egyike a mult vaskalapos troubadourjainak, megcsontosodott provencei dálnok, ki a cancan századában menuettet akarna járni!“

Igazuk van, én a legitim idealismus egyik szerény harczosa vagyok s fölemelem kicsiny zászlómat, mely reám maradt azon korból, midőn minden lovag hölgye színeit viselte és kapott és osztott sebeket e színek zászlaja alatt: „In hoc signo vinces!“ („e jelben győzesz.“)

Ma már e tekintetben kevesen akarnak színt vallani. — A XIX-ik század kátrány és gőz hőseinek gyöngéje a mult gyöngéd parfume illata — ők megrázkódásokat akarnak — idegeiket csak erős „szinfal szaggató“ érzelmek és jelenségek hatják meg, kinevetnek minket legitimistákat, kik a valódi kendőzetlen érzelmek igaz jogát védelmezzük — és parókásoknak — ganacheoknak csufolnak, — hadd tegyék, mi képezzük az oppositíót s a gárda nem adja meg magát! —

Félre ne értessem, nem czélom a Toggenburg-irányt a beteges sentimentalismust védeni,

— e testnélküliség oly tulzott, mint az anyagiság, én csak az egészséges idealismus mellett emelek szót, mely ha az arcz bájjain elmereng — azt nézi: van-e lélek e szemben, van-e érzelem ez arczon s mely csak akkor tud a száj kedves fecsegésén mulatni, ha a szavakban a szív is visszatükröződik. — Ezt nem teszi a mai férfi s ez az anyagiság. Ha X-nek egy nőről beszélsz — első kérdése lesz: „Szép e nő?“ — a második: „gazdag-e?“ (vagy megfordítva) s jól jársz, ha harmadszor azt kérdi: „Van-e esze?“ —

Van-e szíve, — van-e lelke, erről senki sem fog tudakozódni.

„A nő s a férfi kezd nem két *nem* — de két külön népfaj lenni“ — mondja azon író, ki zászlajára e szavakat írta: La femme est une religion.

Igen, mi tornyot nem építünk, s közöttünk mégis bábeli nyelvzavar támadt, a férfi s a nő nem értik egymást és ezt a nézetek különfélesége okozá.

Egy nőtől mi megkivánjuk, hogy fiatal legyen. Én is, de előttem a fiatalság *tágabb* fogalom mint az anyagiság rabjai gondolják. A rózsakoron túl fekszik az „érdekes“ fiatalság, midőn a szellem és lélek szépsége foglalja el a trónvesztett 16 év megürült helyét s ily nőknél anachronismus az udvariatlan „öregség“ vagy szelidebben „idősödés“ szó, mert a lélek azon mesés szer, mely a fiatalság rózsáit fenntartja, az ilyen arcz üvegház s naptárában nem áll a december.

Mondám a szellem tartja fenn ez arczokat, a szellem, de a lélek szelleme, melyet oly kevesen tudnak érteni, nem azon hideg szellemdússág, mely az észnek ragyogó káprajátéka, melyben a lélek, a szív mellékszerepet kapnak, s mely most oly kelendő áru.

Az ily nőknél önkénytelenül eszembe jut egy téli tájkép, melynek csillogó hólepte a nap fényében mint az ezüst sz'porkázik. Bámulom, de legkevésbé sem jut eszembe meleg kabátomat kigombolni, mert minden elragadtatásom mellett is — igen fázom.

Ellenkezőleg a lélek szellemdússágánál, hol minden szó a kedélyt teszi, minden ige érzelem. A nap szeliden elmosolyog a tájékon, kíváncsi violák dugdossák ki apró fejceskéiket a téli álom után, a lég oly enyhe s az ember kigombolja kabátját és kéjtelve szívja be az illatos levegőt.

Amaz az *objectív* szellemdússág, ez az észnek és csak is ennek tűzijátéka, midőn az egyén önmagából kilép s tárgyába beleéli magát, emez a *subjectív* szellemdússág, hol minden szó egy adat a lélek biographiájához. Amannál azt mondom: E nőnek esze van. Ennél: „E nőnek szive van.“

A *subjectív* szellemdússág nagyrészt a fiataltság tulajdona, midőn a leányka még nem tud önmagából kibontakozni, gyakran azonban e sajátság mindig megmarad s minden szón, minden tetten a lélek, a szív sugárzik keresztül s ily nő mellett feltárul az elzárt kebel és kéjtelve szívja magába az illatos levegőt.

E mellett küzd az idealismus s ezt nem akarja trónjogosultnak elismerni a mostani század, a közvélemény, mert nem érti, pedig csak e nők bírnak azon regebeli tündérfüvel, melynek érintésére a zárok felpattannak; — a szivek megnyílnak.

Egyszerűségében fekszik költészete. De a tömeg láthatárán tulcsapong, mely a trivialis munkának tapsolni tud, míg a valódi költői művet csak az intelligencia fogja fel s ha szellemi intelligencia van, ne volna-e a léleknek is intelligenciája, ha az észnek vannak lángelméi, ne volna meg a szívnek is a maga *genialitása*?

A lángészt gyakran csak a lángész érti meg, a szivet a szív.

De a Rejteik századja kirakatokat kíván s mert minden ami mély s való, nem tud kufarkodni, mert a szív nem türi az erős instrumentátiót, a fölületes vizsgáló ily violák mellett közönyösen elmegy, s mert sokan mennek el mellettük, sokan fölületesek.

Csakhogy ők vigasztalják magukat. Az öntudat világuk atlasza. E nők nem tudnak mulatni, nem szolgálnak minden perczen friss szellemi hűsítőkkal, apró ötletek és piquant megjegyzésekkel, de ha a sorsnak vészharangja megkondul fölöttünk, künn állnak a bástyán s keblükkel fogják föl a nekünk szánt nyilakat.

És e nőket, eme faját a nőnemnek nem érti a materialismus, mely csak a felszinen uszkáló aranyhalakban gyönyörködik, de nem bocsátkozik a mélybe, hol a gyöngy terem.

E felkezet töredéke azon népnek, mely hajdan a pogányság közepette templomot emelt az „ismeretlen istennek“ és áldozott neki — azon istennek, melyet most sem ismer a bálványzó világ, hanem hódol előítéletek és tévhitek önalkotta Olympusának és hoz neki ember-áldozatokat, feláldozza azokat, kik nem hódolnak bálványaiknak s mondhatom keservesebb-e mártyroknak emberektől üldöztetni halálra, mint hajdan tigrisektől.

A világ egy része mulatni akar, a másik gyönyört találni, a harmadik gazdagodni, boldogság után egy sem vágyik. Részvényeket bocsátanak ki s a kinek legnagyobb tőkéje van, annak van legjobb árkelete.

Azon szellemi láncz, az érzelmek rokonsága, mely e két nemet összeköté, megszakadt, s a férfi tudja ugyan, hogy hiányzik valamije a baloldalon, tudja, de nem érzi. A férfi nem ismeri a nőt, ezért nem tiszteli s ezért nem keresi föl.

S a nő felőli valódi meggyőződés, a nőnembeni hit és bizalom előttem az idealismus s védem ezt mint gyűlölöm az anyagiságot és amaz embertelen exaltáltságot, melyet Platonismusnak neveztek el, (mért épen Pláto után, talán mint Americát Amerigo után, kinek hozzá legkevésbé köze volt?) és e tekintetben mondám: idealista vagyok s e tekintetben bár mondhatnók mindnyájan idealisták vagyunk!

BERCZIK ÁRPÁD.

T Á R C Z A.

E G Y V E L E G.

— (III. Napoleon Fontainebleauban.) A re-
gényes fekvésű, már annyiszor leirt fontaine-
bleau-i kastély I. Napoleonnak kedvencz nyaralója volt. Azon időhöz, melyet itt töltött,
fűződnek a nagy hódító legverőfényesebb, legvi-
galmassá napjai; de egyszersmind e hely volt az,
hol ragyogó csillaga alászállott, hogy a tenger-
öblítette, hullámoktól bánatosan körülzajlott szigeten
hamvadjon el végkép. Fontainebleauban
vőn örökre búcsút I. Napoleon „imádott“ Joze-
finjétől, Fontainebleauban élte új házasságának
mézes heteit. Itt írta alá ama végzetes okiratot,
melyben a millió emberérettel s Franciaország
kincseivel megvásárolt hódításokról, örökre le-
mond. E fényes és borus napokra sokat gondol-
hat az, ki most ül a Napoleonidák trónján, ha már
kora hajnalban egyszerű polgári öltözetben, az
égő szivarral ajkai között, egyedül andalog a fon-
tainebleau-i fasorok árnyában. Ő is itt tölté Euge-
niával a virágos hónapokat s azon napok, melye-
ken az ujonnan ébredő szent szövetségről beszél-
tek, bizonyára nem tartoznak életének legderű-
sebbjei közé. Ki bírná leleplezni azon gondolato-
kat, melyek a hallgatag uralkodó agyát átszövik?
A szigorú arcz mumiaszerű vonásai s ezeknek sár-
gás halvány színe, maguk egy áthatatlan burok, s a
szemek csak ritkán láthatók, mert a hosszú pil-
lák még akkor is elfödik azokat, midőn sétál. E
test minden erély nélkül valónak látszik, árnyéka
azon férfiúnak, ki Oroszországot s Ausztriát meg-
rontá; egy kimerült ember, ki nyugalomra vá-
gyik. Mindennek csak *látszik* — pedig mennyire
csalódunk! E kiégett vulkán, ha minden odamu-
tató jel nem csal, nemsokára tüzet fog hányni s a
világ majd akkor megtudja, hogy a beteg, kime-
rült Napoleon csak a betegnek álcáját hordozá.

Alig ha csalódunk e föltevésünkben. Egy
fiatal ember, Delaville Alfréd, kihallgattatást kért
a császártól, kinek lantos költeményei első köte-
tét akarta ajánlani. Miután az ifju költő atyja a
Krimben lelte hős halálát, a császár kivételt csi-
nált a szabályból s fogadá a fiatal múzsafit. A csi-
nos kötetkét átlapozva, így szólt: „A császárné
dicséri az ön tehetségét. Delaville ur, de nekem
ugy tetszik, mintha a mostani idők nem igen vol-
nának alkalmasak az ily szelid ömlengésekre.
Nagyratörő szellemeknek az ellenség előtt van
helye.“ — „Franciaország nem visel háborut,
felség!“ viszonzá a költő. — „Ha ön a halhatlan
ságot szomjuzza“, mondá a császár, „forduljon
Mac-Mahon tábornagyomhoz; a pályáról majd
gondoskodom én.“ A régi Rómában a költő *bakot*
kapott győzelmi díjul, a modern Augustus *borju-
val* ajándékozza meg a költőt.

A párisi zsidók közt nem csekély izgatottsá-
got szült egy eset, mely legalább Franciaország-
ban eddig hallatlan volt s e végből küldöttségi-
leg járultak a fejedelem színe elé, ki is nyájasan
fogadá őket. A hallatlan eset a következő: Egy
fiatal kapitány a minap békésen andalgott Páris
utczáiban s egyszerre megáll egy zsidó előtt.
Nem annyira az ócska ruhák s a vedlett taraty-
tyuk, miket Musaffio Áron „veszteget“, érdeklék
a hadfit, mint inkább annak éjszemü leánya. A
kapitány a boltba lép, a rongyok közt turkál s
fölhasználja ez alkalmat, hogy a kis Juditnak ke-
zét megszorítsa. E naptól kezdve a kapitány min-
dennapos vevője lett az öreg Musaffionak. Áron
zsidó, ki előtt lányának szerelmi viszonya titok
volt, ezt, szabódásainak ellenére, egy szabóval,
Brune Michelnek, jegyezte el s az esküvőnek már
nehány nap múlva kellett megtörténni, midőn a
kis Judit egyszerre csak eltűnt a szülői házból.
Minden nyomozás eredménytelen maradt, de azon
körülmény, hogy a kapitány megszűnt az öreg
Musaffio házához naponkint ellátogatni, ennek
gyanuját ébreszté föl. Az apa az ezred parancs-
nokánál bevádlá a tisztet. A felelősségre vont ka-
pitány, azon gyanut, mintha ő szöktette volna
meg Juditot, el tudta háritani magáról; nem ta-
gadá ugyan, hogy a leánynyal volt egy kis ka-
landja, de az ilyesmit egy őrseregi kapitánytól
nem szokták rossz néven venni s a dolog abban
maradt. Musaffio siratta gyermekét, kit elveszett-
nek hitt, midőn egy napon ily tartalmu levelkét
vett: „Atyám, szabadítsd meg szerencsétlen lá-
nyodat. Én a kapitány foglya vagyok.“ A lakjegy
mellékelve volt. A szerencsétlen apa mindent el-
követett, hogy gyermekét kiszabadítsa, miután a
czim a laktanyára szólt. Musaffio, Morny herceg-
től kért kihallgattatást. Az államtanács elnöke az
öreg zsidó panaszát meghallgatá, Mac-Mahon tá-
bornagyhoz utasítván őt. Ez rövid perrel vetett
véget a dolognak. Maga ment el a kaszárnyába,
hol a kapitány lakott s ezt maga elé hivatá. Mi-
után ez rövid vallatás után beismeré kalandját s az
erőszakos megszőktetést, a marsál haditörvény-
széket hívott egybe s néhány nappal később a
kapitány, a hadi törvény szerint agyonlövetve,
holtan feküdt a laktanya árkában.

A leányt halva lelték egy koporsóban. A
holttest apáczaruhába volt öltöztetve. A meggyil-
kolt áldozat nyakán kereszt függött. A kapi-
tány kivallá, hogy Judit beleegyezett a kereszt-
ségbe, mivel megigéré neki a házasságot, de a
keresztelő pap nevét nem akarta elárulni. Már
most arról van szó, Judit mint keresztény vagy
mint zsidó nő lesz-e eltakarítandó. Páris papi
hatósága az első mellett nyilatkozott, míg a

zsidók a holttestet maguknak követelték. Már most csak a császár hatalma hozhat ítéletet.

III. Napoleon, a párisi hitközség előjáróiból álló küldöttséget, meglehetősen komor arccal fogadta. Cerf ur egy beszédben adá elő a község jogait, melyeknek alapján igényekkel vél birni Musaffio Judit holttestére s hogy erőszakos keresztelés nem változtathat a valláson. A clerus magáénak vallá a jogot, ennek az izraelita község ellenszegülni kénytelen, az ügyet döntse el maga a császár. S mit gondolnak olvasóink, a szajnaparti Salamon mily ítéletet hozott? „Uraim“, mondá, „önök francziák. Egy francziára nézve közönbös lehet hol van eltemetve, csak Franciaország földjében vagy Franciaország lobogójának árnyában nyugodjék. A clerus Judit holttestét nem számúzheti ki Franciaországból s önöknek nem tilthatja meg, Jehova nevét írni sírkövére.“

Ha már szólunk a választott népről, említsük meg egy füst alatt, hogy a császári herceg valami Gerson ur személyében nyert egy héber nyelvtanítót. Miután a császár úgy akarja, hogy fia az arabsot tökéletesen értse, kikerülhetlen szükségnek látszott, a keleti nyelv számos idómjának könnyebb megtanulhatása tekintetéből, a minden keleti nyelvek anyjához, a héberhez folyamodni. Tanítót találni s választani igen nehéz volt. A császárné sehogy sem egyezett belé, hogy fia tanítója zsidó legyen; a császár nem akarta az elvet megsérteni s ez ügy bajos dologban az angol királynőhöz fordultak tanácsért, kinek fiai, mint tudva van, alapos oktatást nyertek a héber nyelvben. Ime, egy szép napon egy hosszuszakális férfi, félreismerhetlen keleti kinyomatu arccal állit be Fontainebleauban. Gerson professor ur volt, a császári hercegnek ez idő szerinti héber nyelvtanára. Gerson lengyel (gácsországi) születés s a negyvenes években a bécsi angol követ ajánlotta őt az angol királynőnek. Onnan aztán Gerson rabbi könnyen találta meg az utat Párisba, s most gyakran lehet látni őt a császárral a fontainebleau-i fasorok alatt sétálni. Vajjon nem a keleti kérdést taglalgatja-e ezen két férfi? Megjegyzendő, hogy Gerson rabbin kívül még egy zsidó tanítója van a francia trón örökösének. Ez Koralek, csehországi zsidó, ki a mathezis nehéz tudományára tanítja a kis Napoleont. (L—ő.)

SZINHÁZAK.

A nemzeti színház július hó végeig zárva.

Népszínház. Julius 22. Az új ballet előkészületei miatt zárva.

Julius 23. „A sevillai rózsa, vagy egy est Bartolo orvosnál.“ Bohózosos ballet 2 felv. Rendezte Lanner Katalin. Zenéjét írta Kéler Béla. Ezt megelőzte: „A fehér Othello.“ Vigj. 1 felv.

Julius 24. „Genovéva.“ Bohózosos vig dalmú.

Julius 25. „Genovéva.“

Julius 26. „A sevillai rózsa.“ Ballet. „Tiz leány és egy férj sem.“ Vigj. 1 felv.

Julius 27. „A sevillai rózsa“ Ballet 2 felv. Ezt megelőzi: „Egy szoba két ágygyal.“ Bohózosos 1 felv..

Julius 28. „Csizmadia mint kísértet.“ Eredeti énekes népszínmű 3 felvonásban.

PESTI HIREK.

— Ismét gyászhir! Irodalmunk nesztora, a hazafiak egyik legtisztább példányképe

Fáy András!

érdemdes életének 79-ik évében, f. hó 26-án fővárosi lakásán hosszab betegeskedés után, élni megszűnt. A család gyászjelentéae szerint, mely Fáy Andrásné szül. Sziráki Zsuzsánna, Fáy Gusztáv és neje Fáy Zsuzsánna nevében jelent meg, a dicsőült betegsége aggkori végelgyöngülés volt. A boldogultnak hült tetemei f. hó 28-án d. u. 5 órakor voltak a helvét hitvallásuak szertartása szerint az egyház sirboltjában végnyugalomra tendők. Tevékeny s gyümölcsdus életirata röviden a következő: Fáy András szül. 1786. máj. 30-án Kohányon Zemplénmegyében, magyar akadémiai igazg. s tiszt. tag, jeles versiró és humorisztikus regény- és beszélyiró, egyike azoknak, kik az irodalom mostohább korában a magyar nyelv szeretetét, közkedvességü és a nemzeti élet rokonszenveihez s szükségeihez mért dolgozataik által terjesztették s megalapították. Később inkább a komolyabb irodalom, s közhasznu hazafiui, egyesületi, politikai munkásság terén forgott. Mint meseiró a magyar Phaedrus vagy Lafontaine nevét vivta ki magának. 1835-ben Pestmegye részéről, országgyűlési követté választatott, s az ellenzéki padon kitünőleg működén, az országosan kinevezett pest-budai álló-hidi s játékszini küldöttségbe taggá választatott. Legfőbb tere azonban hazafiui munkálkodásának, a többi megyék előtt vezérfáklyát vivő Pestmegye tereme volt. Ő volt itt Kossuth föllépteig az ellenzék ékesszóló előharczosa, s a Pestmegye pártfogása alatt létesült közhasznu intézeteknek részint ter-

vezője, részint igazgatója. Így a Budán megalapított magyar színháznak Döbrenteyvel együtt igazgatója volt; a takarékpénztárnak ő volt tervezője, atyja, teremtője, s mai napig tiszteletbeli igazgatója; részt vett továbbá mint tiszteletbeli tag és osztályelnök a magyar akadémia üléseiben, tagja lett a Kisfaludy-társaságnak, igazg. vál. tagja s részint elnöke az ipar-, kisdédóv-, művészi s a t. egyleteknek, melyeknek munkálodásaiban szintén lelkes részt vett mindaddig, míg szemeinek elgyengülése oly fokra nem hágott, mely őt a munkás részvétre képtelenné tette. Irodalmi munkássága a legkülönbözőbb ágakban jelentkezett; irt szépirodalmi műveket, meséket, regényeket, költeményeket, vigjátékokat, novellákat; nemzetgazdasági nagyobb dolgozatokat, közhasznú cikkeket, politikai cikkeket s mindenütt mint nyugodt, elveivel s meggyőződéseivel tisztába jött, művelt szellem, s kitűnőleg mint hazát hőn szerető hazafi mutatkozott. Legutolsó szépirodalmi műve: Arany János Koszorujában ép most folyó „Juliusok“ czimű nagyobb beszélye. Mindent összevéve, mit Fáy András a politikai, irodalmi s egyesületi téren az emberiségért s hazájáért tett, egyike ő azon nemeseknek, kiknek nevét áldó tisztelettel fogja említeni az utókor!

— A főváros nevezetes vendégei voltak a mult héten: *Vilmos*, hessenkasseli herczeg, *Hamilton* angol herczeg, és — *Xantusz János*, Amerikából haza érkezett tudós hazánkfia. Ezeken kívül még egy különösség: *Jackson* ur, ki az ujjakat és kézcsuklyókat gyakorolja általa feltalált módszerrel, mi által a kéz, kivált a zenészetre szerfölött alkalmassá válik.

— *Molnár György*, népszínházi igazgató ellen a budai városi törvényszék elrendelése a csődöt, melyet ellene a ki nem elégitett személyzet kért. Mult szombat óta a népszínház személyzete ismét föllép, és Szilágyi Béla rendezősége alatt játszik. Csak az ügynek ne ártson e változás. Egyébkint Szilágyi ügyes színész, erélyes ember, a közönség kedvence, ki tudja, mi szerencsés aerát nyithat e már-már divatba jönni, sőt időnkint felülkerekedni is kezdett valódi népszínháznak! Másfelől Molnárt se féltjük. Kibontakozva bajaiból, majd még hatalmasabban bukkan elő tán egy újabb népszínház élén, Pesten valahol a városliget körül. Itt hamarjában egy ötletre akadunk. Amerikában oly színházak is vannak, me-

lyek a most már világszerte divatba jött népszínházaknak (vendéglői énekesek, komikusok társaságának) nagyobb kiadásai, valami középut az eddigi színházak és ez utóbbi között. E népszínház nézőtere tulajdonképen étterem, a hol oszonnálni, sörözni lehet. Ennek színpadán apróbb darabokat adnak, magán, pár és kardalok, komikus jelenetek, tréfás szavalatokat stb. Ez most ugyan különösnek sőt furcsának tetszhetik, de azt hisszük, az anyagiság és comfort mai korszakában jó üzletet lehetne csinálni vele másutt is, amellet kevert ajku lakosságunkban gyorsabban idézné elő az egyesülést, magyarosodást, mint bármi egyéb, magasztosabb és komolyabb műintézmény.

— *Blondin* vasárnapi mutatványán a Margitszigeten huszonkétezer ember volt jelen. Ez eddigelő tehát a legnagyobb közönség, melyet műelőadás valaha nálunk együtt látott. Ezuttal még rettenetesebb volt: hátrafelé polkázott 90 lábnyi magasságban. Kezeire bilincseket rakott, lábait kosárba rejté, majd széket vitt magával, ráült, hátradólt rajta stb. A bámulat és irtózat általános volt.

— *Vizkeleti Béla* fiatal festész, f. hó 22-én meghalt, rá következő vasárnap, csekélyszámu, de válogatott kíséret között kísértetett örök nyugalomra.

— *A komlóbeli népszínház* sikerének legkétségesebb tanúsága az, hogy most már egy másik vendéglős, a Beleznai kert bérlője is, szándékozik egy ilyet összeállítani. Csak rajta! Mi azt hisszük, a verseny csak emelni fogja mindakettő haladási ösztönét s leleményességét.

— A „P. N.“ indítványozza, hogy a városi hatóság adja át a régi színházépületet a magyar nemzeti színháznak, miután egy telekkel ugyanis tartozik neki.

— *Szalay László* temetése f. hó 22-én nagy számu részvevő közönség jelenlétében ment végbe. Iskolák, intézetek testületileg vettek részt benne. A szertartást Lonovics érsek ő nmltsága végezte fényes segédlettel.

— *A képzőművészeti tárlatban* Barabás egy nagy történeti festménye, a műegyletében pedig szintén több nevezetes mű vonják magukra a közfigyelmet, melyek az eddig e helyiségekben föllállitva voltak messze fölülmulják, s méltók, hogy a vidékről bejövők is megtekinteni el ne mulasszák.

— A magyarországi műegylet igazgató választmányja jövő évi műlapul Székely Bertalan azon kitűnő festvényét választotta, mely Lajos király holttestének fölfedeztetését a mohácsi gyásztéren ábrázolja. E választásnak bizonyára valamennyi részvényes örülni fog.

— Az *akadémia* palotája alatt kis alagutakat szándékoznak készíteni, melyeken a dunaparttal közlekedhetni. Az akadémia most várja ez iránt az engedélyt. Ily alagutak lesznek még a gőzhajó társulat épülete s Ganz dunaparti háztulajdonos háza alatt is.

— *Barabás Miklós* festész hazánkfia jelenti, hogy fényképelő műtermét, mint több lapban említve volt, még nem adta át senkinek, s üzletét egyelőre még mindig maga vezeti s folytatja, s műtermében naponkint d. e. 9 órától 1 óráig folyó st található.

— A helytartótanács rendeletére a pesti városkapitány egy új bérkocsi árszabálytervet készített a kétfogatosok számára. Az új szabályzatban azon elv tüzetik ki, hogy a menetdíjak általában a használat időhöz képest szabassanak meg, és csupán a vaspálya-udvarba s a gőzhajóállomásokhoz teendő menet fog kivételt képezni s egy bizonyos menetdíjra szabhatni.

— Az akadémia múlt hétfői ülésében *Thaly Kálmán* érdekes felolvasást tartott a trencsényi ütközetről, mely II. Rákoczy Ferencz fejedelem életének legdöntőbb mozzanatát képezi. A kitűnő munka a „Föv. lapok“ban is meg fog jelenni.

— *Azon iparosok*, kik, ama szigorú rendelet ellenére, mely szerint vásár-, és ünnepnapokon a boltoknak zárva kell lenni, mégis nyitva tartották üzleteiket, e napokban nagy számmal voltak kénytelenek megjelenni a városház egy kis irodájában, hol nehéz szívvel fizeték le a büntetéspénzt. De azért tegnap is elég boltot láttunk nyitva a d. e. órákban, s e boltokban vevőket, mi azt bizonyítja, hogy a közönségnek minden órában van szüksége valamire. A kézi munkás jegyzi meg helyesen a „Látcső“, — csak vasárnap vásárolhat s már e tekintetben is óhajtható, bár meglágyulna kissé a boltbezáratási rendelet szigorja, melynek szoros és kérélhetetlen alkalmazása más rendeleteknél tán inkább helyén volna.

— *Murska kisasszony* berlini tényes vendégjátéka után e napokban Bécsbe érkezett, honnan nemsokára Pestre jó, hogy szerződötése végett

ujjlag összeköttetésbe lépjen a nemzeti színház igazgatóságával.

— Kiszámították, hogy 1863-ban Pesten 800 házassággal kevesebb köttetett, mint 1862-ben. Szinte hihetetlen.

— *Az új német színház tervét*, melylyel — mint olvasóink tudják, Gundy ur állott elő — Pest városa illető bizottsága mellőzni határozta.

V I D É K.

— Olvasóink emlékezhetnek még azon hirre, hogy Beszterczén egy főhadnagy keresztülszurt egy odavaló tekintélyes polgárt, — Textorist — minek következtében az rögtön szörnyet halt. A tettes Huss főhadnagy ez időtől fogva Kolozsvártt volt vizsgálati fogságában; a napokban az ottani katonai törvényszék öt évi várfogságra ítélte el, azonban az ítélet felterjesztésénél a büntetést 10 évi nehéz várfogságra súlyosbították.

— *Janicsáry Sándor*, bánsági brezováci földbirtokos, a turini udvarnak 5 fiatal farkast ajándékozott, melyekkel a királyi kertben honosítási kísérletek fognak tétetni. A király saját erdővadászát küldé hazánkba a farkasok átvétele és elszállítása végett. E vadász egyszersmind megbízott oly hazánkbeli állatok vásárlására, melyek ott ismeretlenek. Janicsáry ur küldeményéért egy értékes arany órát kapott ajándékban.

— *A gödöllői kastélyt* s a hozzá tartozó birtokrészt, újabb hírek szerint, hg. Karagyorgyevics Sándor, volt szerb fejedelem, megvette. A herczeg, lakását oda fogja áttenni Pestről.

— Az „Arad“ panaszkodik, hogy egy távsürgöny, melyet Pesten délelőtt 10 órákor adtak föl, csak délutáni 2 órákor érkezék Aradra. Panaszkodik továbbá a nevezett lap, hogy a távsürgönyöket le nem pecsételik többé, csak leragasztják, azokat tehát észrevehetlenül fölbonthatja és újra elzárhatja más is, mint a kinek szólnak.

— A „Győri Közlöny“ beszéli, hogy a napokban Rábeczán a szigeti volt molnárczéh helyén két inasgyermek fürdött, ezek uszni tudván, egy harmadikat is becsaltak, ez pedig nem tudott. Egyik inasgyermek meg akarta menteni, de ijedségében a fuldokló a mentőnek lábát fogta meg s így mindakettő veszélyben forgott. Végre Kaján Károly szabómester ruhástul együtt vízbe ugorván, mindkettőt megmenté. Tehát van bátor szabó is!

— F. hó 13-dikán Somogyban is nagy vihar dult. Ötvösön eddig 9 halottat jelentettek be, mint a vihar áldozatait. Kutasról azt írják, hogy 72-re megy az eddig bejelentett jégverte helységek száma. Roppant nagyságu jégdarabok hullottak, egyet megmérve, azt két font súlyúnak találták (!) S e borzasztó sulyu jég: embereket,

állatokat vert agyon. Öt földmivelő egy tölgyfa alá menekült, s mind az öt ott találta halálát. Körülbelől ép azon hatások vannak tönkre téve, hol a termés iránt a legvérmesebb reménnyel voltak. Somogy az idén általában nem igen örvendhet bő aratásnak, különösen a korai vetések mindenkép roszul fizetnek.

— Losonczon f. hó 17-kén déltájban ritka szép s meglepő természeti tüneményt láttak. Az ég teljesen tiszta volt s a napot nagy udvar vette körül, melynek köre a szivárvány színeit játszá. Maga a nap e tünemény alatt bágyadtan fénylett mint rendesen természetesen a gőzzel telt atmosféra miatt. Ezen tünemény körülbelől egy órahosszat tartott.

— Pécsről írják a „F. L.“-nak jul. 20-kán : A nemzeti színház tagjaiból alakult társulat a legnagyobb tetszés és pártfogás mellett folytatja előadásait. *Prielle Cornélia* f. hó 11-én kezdé meg vendéglőadásait. Összesen ötször lépett fel. A színház minden előadásán a szorongásig megtelt; Gauthier Margit és a Divatos beteg előadása alkalmával pedig annyira szűk volt a színház, hogy a zenekar helyét is kénytelenek voltak kiüríteni.

Prielle Cornélia után *Szerdahelyi Kálmán* lépett fel, de csak egyszer, Tóth Kálmán „A király házasodik“ czimű vígjátékában, mint *Kopjai*. A színház ez estén korántsem telt meg úgy mint az eddigieken. A félig telt ház azonban Sz. K. játéka jól mulatott.

A társulat e hó végeig még körünkben marad. Az első bérletet bevégezvén, még egy félbérletre nyitottak előfizetést. A bérlők — mint hiszem — már csak azért is megtartják helyeiket, mert e bérletben fog fellépni *Jókainé*, a magyar tragoedia első hősnője. Mint az előleges hirdetés mondja, a három következő előadásra nyerték meg : „Stuart Mária“, „A szigetvári vértanúk“, és „Rang és szerelem.“ Hírlik, hogy ez alkalommal *Jókai* is meglátogat bennünket. Azt is beszélik, hogy a *Jókaiék* társaságában lesz szerencsénk cs. k. udv. tanácsos, méltóságos Radnótfáy Nagy Sámuel urhoz is, a nemzeti színház érdemes igazgatójához.

VEGYES HIREK.

— *Mint nevezetes zsidó régiségek* láthatók a „Musée de Cluny“ben : Judit kardja, Delila olója, Rebeka korsója és más ehez hasonlók. A muzeum ismertetője sajnálja, hogy az a lajtorja, melyet Jákob álmában látott, továbbá Gábor angyal szárnyából egy szál toll s néhány, az egyiptomi sötétséggel megtöltött palaczk elveszett.

— Mazzini egyik, Londonban nem régiben megjelent művének bevezetésében érdekesen le van írva, mikép történt az első bebörtönözése. 1830-ban, kevéssel a juliusi napok után, midőn az olasz forradalmárok Franciaországtól segítséget

vártak, az ifju Mazzini parancsot kapott a Carbonáro bizottságtól, menjen Genuába, a „vörös oroslán“-hoz s ott valami francia születésű Cottin őrnagyot, ki a carbonárok első osztályába már be van véve, emeljen föl a második osztályba. Mazzini a szállodába ment, s az őrnagy szobájába vezetettvén, elkezdi a szokásos szertartást. Az őrnagy letérdelt, s Mazzini épen az esküt akarta vele a kardra letétni, midőn a falban rögtön egy ablakocská nyílt meg, s azon egy ismeretlen arc nézett be. Az ismeretlen éles szeműgyre vette Mizzinit, és visszavonult. Cottin kérte Mazzinit, ne nyugtalankodjék, a benéző az ő meghitt szolgálója volt. A szertartás végrehajtott; az őrnagy azt mondá, hogy Nizzáb megy. a hol a katonaság között szé es propagandát remél előidézhetni, s kérte Mazzinit, formulázzon neki egy írásbeli fölvételi kérvényt. Szerencsére Mazzini ezt nem tette, hanem az őrnagynak tollába mondott ily kérvény példányt. Néhány nap mulva Mazzini szabadon bocsáttatott, mert Cottin, a mint azt a kormánynál előre kikötötte, nem hallgattatott ki tanuképen. Azonban a fölmentés ellenére nem bocsáttatott azonnal szabadon, s midőn későbbben, 1831-ben a börtönből kibocsátották, kényelmes parancs következtében száműzetésbe kellett mennie.

— Egy francia erre nézve következő kiszámítást tett: Mindazon ruhák, melyek azon aczélkötőrczre vonatnak, legalább 3 rőffel több kelmét igényelnek mint mások. Franciaországban évenként mintegy 20 millió hölgyruha készülvén, ez tesz 60 millió rőf eltékozolt kelmét, rőfe 2 frankjával : 120 millió frank, vagyis 50 millió forint. Amde a krinolinokhoz bővebb alsószoknyák is kellenek, és ha ebből csak kettőt számítunk egy hölgyre (néhányiken hat is van), annak költségei épen annyira, azaz 120 millió frankra rugnak; ehhez az abroncsok 15 frankjával, tesz 150 milliót; e szerint e három összegből kijő, hogy Franciaországban 390 millió frankot dobnak ki egy ép oly nevetéséges mint ügyetlen divatcikkre.

— Anconában „Macbeth“ utóbbi előadása alkalmával a gépész hanyagsága következtében az a nevetéséges eset fordult elő hogy szellem helyett Macbeth sülyedt le az alvilágba. A közönség jó izüt nevetett, azonban a szellem megtartá lélekjelenlétét, s a gyorsan újra föltolt Macbethet e rögtönzött szavakkal üdvözlé: „Macbeth, láttad az alvilágot, tehát rettegj tőle!“ — és eltűnt. Riadó taps jutalmazta meg az ügyes rögtönzést.

— *Gounod megörült*. A „Faust“ lángelméjű zeneköltője, a szivetgyőző Gretchen, a szerelmes Sybel epedéseinek tolmácsa s kinek „Mireille“ czimű új dalműve nemz. színházunknál is tán előadására kerül, egy Párisból érkezett sürgöny szerint néhány nap előtt megörült s a bicétrei tébolydába vitetett.

— Genuában a napokban furcsa eset történt.

A világító-torony lámpagyújtogatója meghalt, és egy kegyes társulat elment, hogy koporsóját a városba és onnan az utolsó nyughelyre kísérelje, mely alkalommal, szokás szerint, minden tag égő viaszgyertyát vitt kezében. A vámrőség ezt látva, megállítja a kegyes menetet, a lámpagyújtó kísérete kénytelen volt gyertya nélkül menni keresztül a Molo-kapun, mivel a második vámszabály 100 kilo fehér viaszra 40 lira vámot szab, ha a városba bevitetik, ellenben a városból kivitt viasz nem fizet vámot. Ezért a kegyes kísérők akadály nélkül kibocsáttattak a kapun gyertyástul együtt, de visszamenet vagy a gyertyát át kellett adni, vagy a vámot megfizetni.

— A „Wand.“ említi, hogy Eszterházy hg. palotájában Szalaynak folyvást rendelkezésére állt lakás, melyet a boldogult mindannyiszor felhasznált, midőn egyik vagy másik levéltárban okmányok után buvárkodott. „Mig rendelkezésem alatt csak egy kis hely is van,“ mondá a herczeg, „nem engedem, hogy oly férfi, mint Szalay, kocsmában lakjék.“

— A weimari nagyherczeg egy őse 1763-ban a következő rendeletet bocsátá ki: Alattvalóinak szenvedhetlen okoskodásai mátol fogva félévi fenytőházi fogsággal büntettetnek s a tisztviselők részéről a legpontosabb fölügyázat fordítandó e rendelet szoros foganatosítására miután a a mi kormányunk nem függ a parasztoktól s alattvalóink közt nem akarunk okoskodó főket tűrni.

— A vasuti közlekedés növelésére több oldalról egy olcsóbb, negyedik osztály fölállítását indítványozzák. A vasutársulatok, melyek ezt megteszik, bizonyosan nyerni fognak vele, mert Magyarországon még eddig tetemesen olcsóbb az utazás lovaskocsin, mint vasuton. Külföldön már rég óta vannak vasuti negyedik helyek.

— Párisban mult pénteken a jezsuiták templomában szivrázó szerencsétlenség történt. Egy mellékkápolna javítása végett a kőművesek egy létrát akartak odább tolni. Eközben a létra eldőlt és a misén jelen volt Polignac grófné fejére esett. Az ütés oly nagy volt, hogy a grófné halva maradt.

— Suhr lovardájában e hó 20-án szomorú eset történt. A bika, melylyel szintén mutatványokat szoktak végezni, nem tudni mi okból, elvadult, s órét úgy a kerítéshez nyomta, hogy ez ropogva tört össze, a szerencsétlen ór pedig halva maradt.

— Az első vasuti menet a pyrenéi hegyeken keresztül francia területről spanyolra, jul. 15-én történt, 26 kilometer hosszúságu alaguton keresztül. Az őnap megnyitása a császárnak biariczi tartózkodása idejére van kitűzve.

— Ferenczy hazánkfiát, mint a bécsi lapok írják, 1865-től fogva három évre szerződtették a bécsi dalszínházhoz. Most vendégjátékait folytatja ugyanott.

— Felfujt, hordható ladikokat mintegy 20 év

óta készít londonban Matthews és fia. Az első ilyenmü ladikot, az úgy nevezett „köpönyeg-ladik“ ot (cloak-boat) Halket hadnagy tervezte 1843-ban. Kettős czélnak felel meg, mint már neve is akarja jelenteni, sőt szükség esetében jó ágyúl is szolgálhat. Könnyűségénél fogva — sulya csak 12 font — nagyon czélszerű, fölfedezési utakra, hol folyókon vagy tavakon kell átkelni. E ladik jó szolgálatokat tett s folyvást kelendő. Nem sokára ezután szóba jött, hogy hason szerkezetü de nagyobb ladikok hasznosaknak bizonyulhatnának s ez idő óta a fenn nevezett gyárban jó sikerrel készitnek ilyféle felfujt ladikokat kanavászból mintegy 10 lábnyi hosszaságban. Vadászaton kívül igen hasznosaknak mutatkoztak ezek a sarkvidékeken. Az admirálisok fölfedezési utakra indult hajókat jobbára felszerelte ily ladikokkal s valamennyien jó hasznát vették. A ladiknak szerfölötti uszékonyasága — magábau véve igen becses tulajdon — ártalmasnak mutatkozott, midőn azt szél ellen kellett hajtani. Orvoslását abban találták, hogy a ladik orrán vágást vagy barázdát alkalmaznak. Az utóbbi világ kiállításán Halkett hadnagy érmet kapott „tarisznya-ladikjával“ (knapsack-boat). Ezt tarisznya módjára össze lehet hajtogatni; evezője eszkimó lapát. Összes sulya 27³/₄ font s felfujva hossza csak 8 lábnyi.

— Egy porosz-sziléziai faluban, Petersdorfban, e hó 7-én szegény kunyhóban született egy gyermek, ki mindjárt születésekor oly nagyszerü üdvözetben részesült, minővel egy királyfi sem dicsekedik. Alig adta ugyanis jelét lételeének hangos kiáltása által, alig pillantá meg a kis ablaklyukon besütött napvilágot, midőn hirtelen az egész szoba fénytengerré válik s a csecsemő fejét szokatlan, nagyszerü diessugárként veszi körül. Erre eget-földet megrázkodtató üdvölvés történik, hirdetvén, a mi végbement. Ugyanis a villám csapott a kunyhóba, még pedig oly szerencsésen, hogy sem az anyának sem az ép született polgárnak semmi baja nem lett.

— A portugalliai király — írja a „P. N.“ — magyar nyelven üdvözlé elfogadása alkalmával Kovács Mihály festész hazánkfiát. A király, kihez művész hazánkfia ajánló-levelet nyert, maga is művészettel foglalkozik, s épen akkor, midőn Kovács nála udvarolt, egy izléssel és művészi ügyességgel készült öntött macska véselésével foglalkozott. Kitüntető szivességgel fogadta Kovács Mihályt, s miután vele hosszas ideig nyájasan és szép magyarsággal (?) társalgott, egyik segédtisztjét utasítá, vezesse el őt a királyi kert egyik pontjára, melyről gyönyörű kilátás nyílik, s általában ismertesse meg művészünkkel a palota nevezetességeit. Kovács ügyét a spanyolok általában felkarolták, még meg se érkezett Lissabonból, Madridban már levél várta, mely megrendeléssel bizta meg. Magával vitt és Sevillában készített műveit mind elkapkodták. Magyar ruhája

melyet folytonosan visel, általános tetszésben részesül. „Minő boldogok önök magyarok, minő szép nemzeti viseletök van! mondá saját francia nadrágjára tekintve egy spanyol színész, kivel a hajón találkozott; bár nálunk is bejőne nemzeti ruháink viselése.“

LEVELEZÉSEK.

Udvarhelyszék, julius közepén. Az olvasó közönség vidéki levelekben nem virágos szavakat keresvén, egyszerűen egy kis tudósítást írok székünk eseményeiről.

Legelőször is egy hallatlan esetről kell megemlékezmem.

Ugyanis mult hó végén a Sz. Udvarhelyen felül fekvő Márafalva nevű falu végén esti szürkületkor egy gyékényvel borított szekér állott meg, melyből egy 4—5 éves koru gyermek sikoltozó sirása hallatszott. Egy ott elmenő 11—12 éves fiu a sirást hallván, gyermeki kíváncsisággal a szekérhez lépett, megtudni akarva a gyermek sikoltozásának okát. Ekkor a szekérből egy izmos, hosszú inges, széles bőr-tüszöt és harisnyát viselő oláh vagy cigány ugrott ki, a megrettent gyermeket derékon átölelve a szekérbe felhajtotta, s maga is felugorván a lovak közé csapott és elrohant.

A fiu az ijedség miatt eszméletét veszítette, s a rabló — már különben is setét lévén — feltartóztatlanul vágatott keresztül Udvarhelyen, mert a kis gyermek sirása nem hallatszott ki a szekér zörgéséből, a mint ez a kövezeten tova robogott.

Egy órai menés után a nagyobb fiu visszanyerte eszméletét, s belátva helyzetét — mint igazi székely, ha szintén még gyermek is — nem veszítette el fejét, nem esett kétségbe, hanem gondolkozni kezdett menekülhetéséről. A sötétség segélye mellett, az oláh által észre nem vétetve, a szekér saroglyáját csendesesen kibontja, — miután elég tágas nyílást csinált, a szekérről gyorsan leugrik, s teljes erejéből nyargalni kezd visszafelé. Az oláh üldözni kezdi, de a fiu gyors, az oláh lomha, és az éj setét, — s a fiu megmenekül.

Másnap a Sz. Udvarhelyi törvényszék a fiut kihallgatván, minden hatalmában álló eszközt mozgásba hozott, minden intézkedést megtett az istentelen gyermekrabló elfogatására, a mi eddig talán sikerült is. Ez az eset, — és ilyen Udvarhelyszék törvényszékei előtt mostanig nem fordult elő.

Másnemű lopások itt is történnek; a ló-lopások különösen gyakoriak, minek oka alkalmasint Moldova közelségében fekszik, — mert ha egy éjjel a ló elvész, a második napra virradólag már Moldovában van, kivéve azokat, melyeket Bukarest felé szállítanak. Azonban úgy látszik, hogy

ezen év szerencsétlen a tolvajokra nézve, mert az idén még egyetlen vállalatukat sem tudták végrehajtani.

Székünk fia, b. Orbán Balázs, miután arab regéit kiadta, most a székelyföld régiségeinek, nevezetességeinek összeállításán fáradozik. A mult nyáron a szerencsétlen szembeteg Mezeyvel járt, a ki számára a szebb romokat és tájakat fényképezte; jelenleg egyedül utazik a tisztelt báró a székely földön, miután a fényképezés mesterségét betanulta, és egy apparatust szerzett.

Fürdőink, Korond és Homoród, szép társaságnak örvendenek, de a szép társaságok nem igen örvendhetnek az idejüri fürdői szezonnak, mert a folytonos esőzés nemcsak az időtöltésekben, de a kúra gyakorlatában is akadályozza őket. Különösen Homoródon a Homoród-vize különböző partjain lakó vendégek az áradások miatt gyakran még meg sem látogathatják egymást.

Ha az idő kiderül, jövő levelemben fürdőink élményeiről írok; addig — t. i. az időjárás megváltozásáig — nincs mit írjak fürdőinkről.

E sorokat is borzasztó, és rég nem látott sűrűségű villámlások, és meg nem szakadó dörgeések között írom. Ki tudja mi lesz az ily idők következése!

Indif Ferencz.

HÁZI KÖR.

— *Forrázott pisztráng.* A pisztrángok a nélkül hogy felbontatnak, mosatnak, töröltetnek egy lábasba rakva, hagyma-szeletekkel, melyek borsókkal meghintettek, babérlevél és szegfű-szeggel sóval befödve főzendők, ha jók, egy asztalkendővel borított tálra adatnak petrezselemlevelekkel csinosan megrakva és kocsonya-darabokkal díszítve, eczet és olajt külön hozzá adva találtatnak; avagy egy darabka vajon egy kis kanál liszt fojtatik a hallével felöntve, pár perczig főzetik és átszűrve mártás-csészében a pisztránggal együtt asztalra adatik, ekkor a kocsonya-darabok eczet és olaj elmaradnak.

— *Forrázott csuka.* Egy szép csuka tisztítatik, felbontatik, vége a szájába dugatik és így könnyeden összekötve egy tág lábasba tétetik, fél pohár bor ös rátöltetik; hagyma-szeletek, sárgarépa, zeller petrezselem-gyök, bors, szegfűszeg, bazilikom, tárkány- és babér-levéllel puhára főzetik, egy tálra téve reszelt tormával meghintve a lé meg kissé befözve reá szüretik és asztalra adatik.

— *Kocsonya tokaji borból.* Egy nagy meszely borba, fél font czukor, fél meszely vízzel szalásra főzendő és bor közé öntve két citrom kisajtolt levéllel és két lat, langyos vízben oldott és tisztázott halenyvvel összevegyitendő és egy asztalkendő és itató papiron leszüretik, mígnem olyan tiszta, mint a tokaji eredeti állapotában. Egy szőlő-alaku forma jégbe ásatik és kis idő mulva a kocsonya

beleöntetik, befödve felül jéggel megrakatik, míg kemény, tálalás előtt a forma hideg vízbe mártandó és tálra fordítatik. Mindennemű fagyaltak és kocsonyáknál jobba formát hideg mint meleg vízben tartani. A kocsonya szépen kiesik anélkül, hogy csak egy kissé olvadt volna, mely rendesen történik, ha az meleg vízbe mártatott és így szép kinézését veszti. Mint a tokajiból, úgy a malaga, madeira és más finom borokból lehet kocsonyákat készíteni.

Kocsonya szagos szőlőből. A szemek a szárról leszedetnek és kinyomatnak. Három meszely must 4 citrom levével vegyítendő, husz lat cukor egy meszely vízben sűrűre főzetik és két lat feloldott halenyvvel összeöntve at öbbihez töltetik, további eljárás mint : a fentebbi tokaji kocsonyánál.

Kávés kocsonya 1 meszely erős kávé főzetik hozzá, egy és fél lat halenyv és annyi cukor, hogy jó édes legyen, adatik. Egy *dinnye*-alaku forma jégbe ásatik és annak egyik osztályába a

kávéból töltetik ha kemény, egy másik osztályba és így mindaddig, még minden *második* osztály megtelt. Azonban egy marok mandulából, melyek közt néhány keserű lehet, egy meszely erős tej készítettik vaniliával fűszerezve és jól czukrozva másfél lat halenyvvel vegyítettik és vigyázva a már kemény kávé kocsonyára, a dinnye-formába töltetik és jégben marad, míg jó kemény, kifordításnál vigyázni kell, hogy a forma ne tartassék soká vízben és az egész szépen kiforduljon.

GALAMB-POSTA.

Miklós Hermin urhölgy ő m'ignak *Tordán*. Az előfizetés nem érkezett kezünkhöz; méltóztassék a postán utána kérdeztetni.

Szabadszállítás, Sz. K. A kedves költeményt a nyomdafiú elvesztette! Kérjük szépen, ha megvolna, másolatát.

Legolcsóbb szépirodalmi és hölgydivatlap.

A magyar nők vasárnapi ujsága!

Előfizetési felhívás

A NŐVILÁG

nyolczadik évi folyamának julius—decemberi félévére.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap, szépirodalmi tartalommal, eredeti divattudósítással, havonkint két melléklettel, u. m. egy divatképpel és egy szabás vagy mûmintarajzzal.

Előfizetési föltételek.

Félévre, juliustól dec. végeig, helyben kihordatva, vagy postán bérmentes szétküldéssel **3 ft. — kr.**
Negyedévre, juliustól sept. **1 ft. 50 kr.**

 A czim, név és helyjegyzék szabatos leírásának beküldését kérjük.

Tíz előfizetésre egy tiszteletpéldány jár. A pénzeslevelek bérmentes küldése kéretik.

 Teljes számú példányokkal még szolgálhatunk.

A „Növilág“ kiadó-hivatala

(egyetem-utca 4-dik szám alatt.)

Felelős szerkesztő : **VAJDA JÁNOS.**

Szerkesztő szállása : Pest, új világ-utca 13-dik szám.

Kiadó-tulajdonos : **HECKENAST GUSZTÁV.**

Kiadó-hivatal : Pesten, egyetem - utca 4-ik szám a.